

Pedrolo, avui

Ricard Biel

Em sap greu haver d'escriure aquest article per exaltar la figura del gran escriptor català Manuel de Pedrolo, que ens va deixar ara fa divuit anys. I si me'n sap és perquè no caldria que ho fes si la seva obra tingués el reconeixement i difusió que es mereix per part d'unes institucions culturals mediocres que, d'una banda, perquè res no es mogui de com està -o sigui podrit- ens parlen per activa i per passiva que la cultura no s'ha de barrejar amb la política; i de l'altra són les primeres a demostrar el contrari amb la seva desídia, per exemple amb la projecció, més enllà dels cops d'efecte per a la galeria, de la literatura catalana en general i, més concretament, dels autors que consideren "polítics".

Em pregunto doncs quina és la tasca del Departament de Cultura de la nostra nació, atenent que silencia per incòmodes els autors que escriuen tant ficció com no ficció amb voluntat explícita de ser, és a dir, com a individus que, a més de demostrar-ho en les seves obres, no s'estan d'afirmar en veu alta la veritat de tot escriptor, que és el fet de pertànyer a un poble determinat, allò que per força queda reflectit en la seva obra i que, en definitiva, és la raó essencial del seu interès amb el benentès que es tracti d'un autor de qualitat. Altrament no parlàriem, posem per cas, de literatura russa, nord-americana o francesa. Algú pot creure que quan les denominem així només ho fem per una raó geogràfica?

Ras i curt, sorprèn -per dir-ho així- comprovar que els mateixos que se suposa que vetllen per la nostra literatura, silencien aquells autors que no demostren el seu cinisme fent silenci sobre la necessitat de sortir de la invisibilitat com a poble i, en conseqüència, de la invisibilitat que genera la literatura d'aquest poble.

Perquè dins, però també fora de la política, hi ha gent que sense saber-ho s'entossudeix a repetir, i tal vegada a repetir-se, que es pot no ser. Rectifico: hi ha qui s'entossudeix a sostenir que tothom pot ser i és menys els catalans. I entre aquest tothom per descomptat encapçalen a la seva llista -per babaus o per mala llet- els espanyols. D'això, la psiquiatria en dóna un nom. Però és clar, no són precisament casos psiquiàtrics el que esperem trobar entre els nostres polítics.

Em pregunto quina és la tasca del Departament de Cultura de la nostra nació, atenent que silencia per incòmodes els autors que escriuen tant ficció com no ficció amb voluntat explícita de ser, és a dir, com a individus que, a més de demostrar-ho en les seves obres, no s'estan d'afirmar en veu alta la veritat de tot escriptor que és el fet de pertànyer a un poble determinat

Per això és lamentable que un autor com Pedrolo, amb unes cent vint obres escrites en tota mena de gèneres, i en un temps que va viure en què la censura frustrava tot projecte artístic intel·ligent i moltes obres havien de quedar al calaix per ser publicades en temps menys desfavorables, resti avui en un ostracisme que l'autor no va patir als anys 70. I és una llàstima que siguin els polítics no només de la mal anomenada democràcia, sinó a sobre catalans treballant al govern català, els qui alimentin amb el seu menyspreu -ignorància?- la idea tàcita que Pedrolo va ser l'autor de l'entrançable *Mecanoscrit del segon origen*. És paradoxal i sembla mentida que una novel·la d'èxit, però menor d'un autor, pugui servir a alguns de cortina per tapar tota una immensa producció al darrere amb títols tan memorables com *Totes les bèsties de càrrega* o la sèrie novel·lística *Temps obert*. Però, sobretot, que serveixi per ocultar els magnífics articles independentistes que Pedrolo va escriure a la premsa, per cert que alguns dels quals recuperats l'any passat per la sempre interessant Edicions El Jonc, en l'imprescindible i per desgràcia rabiosament actual compilació de dos llibres publicats en vida de l'autor, i que ara han titulat *Cròniques*. S'acabarà, doncs, algun dia aquesta cortina vergonyosa del silenci que només fa que evidenciar que, essencialment, per als catalans res no ha canviat des del franquisme? Potser serà quan desapareguin les menjadores. N'hi ha per llarg, doncs.